

הרלב לא יהיה מנכ"ל אל-על

שקט באל-על. המנכ"ל יוסף שגדיר יוצא. מי יבוא במקומו? רפי הרלב, מי שהיה ממלא מקום המנכ"ל בזמנו — כמעט ודאי שלא. למה? הרי כולם אומרים שהוא מתאים. כולם פרט לוועדי העובדים. הם עדיין הקובעים מי ינהל את אל-על. לכן לא יוכל ולא ירצה נחמן פרל למנות את הרלב למנכ"ל. ובכל זאת, מי יהיה המנכ"ל המוסכם של העובדים, על יו"ר מועצת המנהלים נחמן פרל, על שריתתחבורה חיים קורפו, ושיהיה גם איש חרות, או מקורב לתנועת החרות?

יו"ר מועצת-מנהלים פרל אורי וייצמן

כד ההצעות וכל השמות שהוזו כרו עד היום נפלו. מישהו אמר שאין טוב מעזר וייצמן. הוא היה יחיד היכול לעמוד בכל הדרישות. מישהו אחר אמר שאינו היה מאיר עמית (אדום מיל). בני עבר הקשור למעמד, היה הוא המתאים. הוא יבוא, אומרים יודעי דבר, מהתע"י שיה, לא מענף היהלומים.

אם על רווחים גדולים?

תהרוג אותי, אני לא מבין, אמרתי ל-חבר; מה זה כל המהומה על מיסים ואינר פלציה והוראת-שעה. כל יום מסרטרים ברדיו ובעיתונים שזה אמר ככה, וזה אמר אחרת; ש-האוצר אומר- שזה טוב לעם ישראל, אלא מה? ואפילו נציב מסי-הכנסה אמר שזה מצויין, אלא מה? אבל התעשי-ינים והסוחרים אומרים שזה רע, אפילו רע מאוד. והנה בבורסה היתה מפולת, אז זה טוב או רע? אם יש לך חבר, שהוא גם רואה חשבון וגם מבין את העניין ויודע להסביר אותה, אשריך.

הנה ההסבר: החוק אומר שכל אחד חייב לשלם מס על היתרון הכלכלי שהיה לו מהאינפלציה. דוגמה, יש לך מלון. אתה חייב לשלם מס בגלל עליית ערכו של המלון. שעלה בגלל האינפלציה. אך מאיפה אתה לוקח כסף לשלם עבור עליית ערכו של המלון? הרי למעשה לא הרווחת עליו שום דבר. מה יש, אתה יכול למכור את המלון, ולשלם את המס על עליית ערכו של המלון. נא לזכור, המלון זה רק דוגמה.

במסי-הכנסה אומרים שמכיוון שיש אינר פלציה מכירים ב-50% מהרווח כניכוי, והמס מוטל על יתרת 50% מהרווח; ברור? לא כל כך. הנה הדוגמה שתסביר את העניין: נניח שיש לך הון של מיליון שקלים והרווחת במשך השנה 400 אלף שקל; ביחד יש לך בסוף ה-1.4 מיליון שקלים. אם האינר פלציה היתה 100% הפסדת כסף, כי המיליון בתחילת השנה היו צריכים להיות בסוף השנה 2 מיליון יון שקל, אבל אצלך הם הפכו ל-1.4 מיליון בלבד. הפסדת, מה? זה אתה חושב, מסי-הכנסה חושב אחרת. הרווחת 400 אלף, 50% נות' נים לך ניכוי לצורכי מס. נשאר 200 אלף שהם לדעת מסי-הכנסה רווח, עליהם תשלם מס. לא רק שהפסדת 600 אלף שקל בכך ש-הרווח שלך פיגר אחרי האינפליציה, צייה, אלא גם על הרווח המדומה תשלם מס.

זהו החוק החדש הבנוי על הכלל שמי שמרוויח מעט משלם הרבה ומי שמרוויח הרבה ישלם מעט. אגב, לזכות האוצר צריך לומר, שיש לו הסבר לעניין. אני, את ההסבר לא מבין. צריך לשאול את רואה החשבון וגם הוא כידוע לא עובד חינם.

החברות האמריקאיות ותקציב המדינה

בשבוע שעבר פירסם השבועון רב היוקר רה לענייני עסקים, ביזנס-וויק את סקירתו השנתית על 1200 החברות הגדולות של ארצות-הברית. כדי להבין את היקף עסקי הן של חברות אלה, ניקח לצורך המדידה לא מיליארדי דולרים, אלא את תקציב מדינת-ישראל בשנה האחרונה. תקציב היה 250 מיליארד שקל, שהם עליפי חישובנו כ-20 מיליארד דולר. לפי המחיר הממוצע לדולר, של כ-12.5 שקל הדולר, לתקופה המקבילה למאזני החברות האמריקאיות, שנת 1981 ושנת התקציב המסתיימת בסוף חודש זה. עכשיו ניגש לעניין עצמו. 17 חברות מתוך 25 הראשונות השיגו את התקציב הישראלי מחזור המכירות שלהן ב-1981 היה גדול מ-20 מיליארד דולר. את שיא המכירות השיגה חברת אקסון (עסקי נפט) שמכירותיה בשנה זו היו 115 מיליארד דולר, כמעט פי שישה מתקציב המדינה. החברה השניה היא מוביל (עסקי נפט) שמכירותיה היו 68.5 מיליארד דולר, פי שלושה וחצי מהתקציב. במקום השלישי מופיעה ג'נרל מוטורס (ייצור כלי רכב) עם מכירות של 63 מיליארד דולר. אחריה, שוב חברת נפט, ובמקום החמישי אי-טי-אנדיטי, חברת הטלפון והטלגרף (57.2 מיליארד דולר). שוב חברת נפט ואחריה במקום השישי, חברת פורד למכוניות, עם מכירות של 38.2 מיליארד דולר, כמעט פי שניים מתקציב המדינה. במקום השמיני

והתשיעי שוב חברות נפט ובמקום העשירי אי-בי-אם, עם מחזור מכירות של 29 מיליארד דולר, פעם וחצי מהתקציב. רשת השיווק של טירס-רוברג מופיעה במקום ה-13. דופונט במקום ה-16; רק מהמקום ה-18 ואילך היה מחזור המכירות קטן מזה של תקציב המדינה. מעניין לראות כמה היה הרווח של חברות-ענק אלה. הראשונה בגודל רווחיה היתה חברת הפני פון דוקא, שהרוויחה כ-7 מיליארד דולר, עליה של 15% לעומת 1980. 17 החברות הראשונות של מר הרווח הרוויחו כל אחת למעלה מ-100 מיליארד דולר. הרווח הכי מעניין היה לחברת הפלדה "יואסי-פטינג", שהרוויחה מיליארד דולר, שהם גבוהים כ-135 אחוז לעומת רווחי השנה הקודמת. אחרי שדלינו מן הדו"ח פרטים אלה, מן הראוי שניגש למספרים הגדולים בי-אמת. למשל, 1200 החברות הכלולות בסקר, הגיעו למחזור מכירות כולל של 2,707,093.7 מיליארד דולר, או שני טריליון, שבע מאות ושבעה מיליארד, תשעים ושלושה מיליון ושבע מאות אלף דולר. או מאה שלושים וחמישה פעם תקציב המדינה. הרווח הכולל של החברות אלה היה כ-1981 בסך הכל 129,568.8 מיליארד דולר; בערך פי שישה וחצי מתקציב המדינה.

הבורסה המפעל לא קם - המניות עלו פי שמונה!

המניות עלו פי שמונה!

שערה הוא כ-450 נקודות, פי 4 בערך ממחירה ביום ההנפקה. עד כאן העובדות היבשות. מישהו מבעלי החברה חשב וחשב, והגיע למסקנה מעניינת: בשביל מה כדאי לו להקים את ה-מיפעל, אם הוא יכול למכור בשקט את המניות שברשותו ברווח הון, ללא מס, של פי שמונה וארבע? תצחקו, נמסר לי שכמה מן הבעלים מוכרים בשקט ולאט ויש קונים. עובדה. אגב, אתם יכולים לשאול, למשל, למה המניה של 1 שקל שצעה כפול משל 5 שקל? על כך השיב לי ברצינות גמורה אחד מטובי ויקירי הבורסה: "אפילו זבל, כשהוא נדיר, הוא יותר יקר."

כדיוק למחרת פורים, ביום הרביעי ב-שבוע שעבר, התהפך הגלגל בבורסה והוא ממשיך להתגלגל בכיוון הנכון, בינתיים, עד לרגע כתיבת הדברים. אחד מהחברות ניגש אלי בבורסה ואמר לי: "טעית, כתבת שהעליות בשערי המניות יהיו רק בסוף החודש, הא? נכון, אז מה הרע בכך שהן הקדימו? מה יש, מישהו הפסיד מכך? זה רק מראה ומלמד שקשה להיות נביא בבורסה."

לפני כשנה הנפיקה חברה בשם אפי"ק השקעות, מניות בבורסה. בתשקיף להנפקה נאמר שהחברה תשקיע את הכסף שתגייס במיפעל למעגלים מודפסים, בקיצור אל-ק-טרניקה. מה קרה מאז?

המיפעל עדיין לא קם. באמצעות ההנפקה גייסה החברה 10 מיליון שקלים שהושקעו בצמודים והפכו ל-20 מיליון. בהנפקה נמכרה כל מניה של 1 שקל ערך נקוב ב-120%. היום עומד שערה של המניה על כ-1000 נקודות, כלומר פי שמונה נה ממחירה ביום ההנפקה. יש לי חברה מניה נוספת בת 5 שקלים,

ני"ד חדרה" לשגח תר"ו

יש הרבה דברים שאני לא מבין. למשל: ערך השוק של מניות מפעל-נייר חדרה הוא כ-20 מיליון דולר. שווייה של החברה הוא 100 מיליון דולר. פי חמישה מערך המניות בשוק. שצעה עומד על 1100 נקודות ולפתחת להלכה היה צריך להיות 5000 לפחות. למה? נכון שהחברה הפסידה בשנה האחרונה והיא עלולה אולי שלא להרוויח בשנה הקרובה, אז מה? אז מה קובע את ערכה של מניה, השווי הנכסי, המכפיל, הערך הספקולטיבי, הציפיות, השמועות? קחו למשל את המניה החביבה עלי, "תר"ו", המיפעל ליצור תכ"ש שירים רפואיים. מתברר שמיפעל זה שווה במיקרה הכי טוב 4 מיליון יון דולר. ערך השוק של מניותיו הוא 12 מיליון דולר. למה? ככה. זה חסר הגיון כלכלי, אז מה?

התכוך "טמנו" בראש

השבוע החליטה הבורסה לבדוק התנהגות חריגה של מניות מסוימות בבורסה. זו לא הפעם הראשונה שמניה זו או אחרת מתנהגת בצורה חריגה. אך זו הפעם הראשונה שנעשית בדיקה בסגנון כזה. אפשר להצביע על עשרות מניות שהורצו. אי-אפשר להור כיח דבר. אבל, החליט מי שהחליט שהי חלוצים יהיו החוקף וטמפון. אולי זה מיקרה, אולי לא. יש הטוענים, ובצדק, שבנק כללי משמש רק ברוקר, שמקבל פקודות מחלקר חוות בחיפה ומבצע, הסביר לי בלשון ציור רית מאוד אחד מכוכבי הבורסה: מי שמוכן לשלם כספו על נבלה, יתפגר יחד איתה. מה איכפת לבורסה? אני חוזר ומזכיר למשקיעים הי קטנים: בניגוד למה שקורה בי דרד-כנד בבורסה, צריך לקנות בי ירידה ולמכור בעלייה. את החוכי מה הזו המציא רוטשילד, ותרואו לאן הוא הגיע!

מניות הביטוח בראש

לא צריך לקרוא מיספרים רבים. אפשר להסתכל, לראות ולהבין. הנה, בינאור, בראשית החודש, התחילו כל שערי המניות לפי מדד 100. כל המניות החופשיות עלו. הגדילו להרוויח מניות חברות-הביטוח והי תעשייה.

בשבוע האחרון של פברואר הגיעה הי מפולת. בעיקבות ישיבת ועדת-השרים הי כלכליים שבה אושרה הצעת-החוק למיסוי בתנאי אינפלציה. התחילו הירידות. הן נמשכו בדיוק עד ערב-פורים. למחרת פור רים, ביום הרביעי, הל המיפנה. המניות החלו שוב עלות. מניות חברות-הביטוח כבר השיגו את שיא רמתן שלפני המפולת. הוא שאמרנו, ירידה צורך עלייה. גם ההיפך הוא נכון. צריך רק לדעת מתי עולים על הגל ומתי נומשים אותו. תנודות שבועיות בממדי המניות החופשיות מה-31 בדצמבר 1981 ועד ה-14 במרץ 1982. נקודת החמראה בתחילת השנה שווה 100. המהפך — נפרי לת שערי המניות ביום השלישי של השבוע האחרון בפברואר. הי תפנית — עליות תלולות בשערי המניות ביום הרביעי שלאחר פר רים (ראה גלופה).

